

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hierakosophion

Demetrius <Pe pagomenus>

Lvtetiae, 1612

De Re Accipitraria Liber II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12846

DE RE ACCIPITRARIA

LIBER II.

TE quoque & accipitrum etates, moresque do-
 cebo,
Naturae priscis arcana incognita saeclis:
 Tum quo quisque cibo pasci, qua debeat arte
 Curari, & nullo exuniens posuisse periclo:
Qua lege aucupio adsuescat, dominique vocantis
 Porrectum repeatat pugnum, aut plumatile textum
 Vibratum agnoscat, nutusque obseruet herileis.
 Nec non paulatim excurrens, quis cultus habendis
 Sit canibus (quando accipitres comitantur & illi,
 Excitamque lacu prædam campisque sagaces
 Exagitant, sociantque animos & fædera iungunt,
 Falconesque ipsi agnoscunt, & parcere discunt)
 Expediam, ingenteisque suo referam ordine pugnas:
 Si modo per montes quæ me, luosque sonanteis,
 Transque Padi ripas, & Iapidis arua Timauis,
 Et Rhenum, atque Albim, flumenque binominis Istri,
 Palmiferum trans Euphratem, Nilumque secuta est,
 Musa sinat, tantis nec Cynthius abnuat orsis.
 Tu quoque siluarum, quæso, ne Delia custos
 Latona genus incepto ne absiste labori.

Nulli audita prius, non ulli dicta Camœnæ
Adgredior: tu diua faue, vatemque per alta
Nubila videntem cœli rege lumine claro.

Tuque adeo FRANCISCE ades, atque hanc aspi-
ce partem:

Et paullum a graibus libeat requiescere curis.
Sat tibi pro patria, pro libertate laboris
Exhausti satis atque super; nam quæ hospita tellus,
Quæ mundi plaga tam semota, quis angulus expers
Nominis & famæ, benefactorumque tuorum?
Quaque Atlas vastos pelagi metitur hiatus;
Quaque coloratis oriens Sol exit ab Indis,
Eoasque domos Arabum, Maurumque relabens
Aspicit Oceanum, bellis exercita virtus
Nota tua est, totumque volat vulgata per orbem.
Ergo age, & ignotos fluctus fulcante carina
Da facilem cursum, atque adspira lenibus auris.

Principio haud eadem est cunctis, nec conuenit atas.
Optimus e nido tener, implumisque petitus
Ecunis; rabie cui feruida corda, & amaro
Felle tument, animi indomiti cui semper, & annis
Augetur gliscens sensim accendentibus ira.
Impatiens ille imperij iuga mitia collo
Deiçiet, vix & precibus reuocabitur ullis,
At teneris nisi consuescat, feritatis & olim
Immemor ingenitæ, discat parere iubenti,
Naturamque aliam humana superinduat arte.
At quibus haud effrenis & implacabilis est mens,
Ramales potius capiantur; ubi ire per altum

E ii

Depulsi a matre incipient, nidumque relinquunt;
 Cum nec dum se audent plenis ad tollere velis,
 Sed timidi ramis errant, aut arbore sidunt.
 Sic elati animis paullatim & robore crescent
 Liberiore aura freti cæloque patenti.
 Et magna quod vix cura adsiduoque labore
 Adsequerere, dabit natura potentior arte,
 Ut prima euadant incommoda multa tenelle
 Aetatis, modicoque ferocia tempore alatur.
 Ast hornus reliquos inter laudatior exit:
 Qui nondum anniculus, primas qui corpore nondum
 Exuerit plumas: sed qui incunabula liquit
 Iam dudum, & ramis timidus non amplius errat.
 Ille animis cunctis integro & robore vincet,
 Si modo culturae patienteis præbeat aureis,
 Nec libertatem nolit dediscere amicam.
 Verum ubi iam plumas anno vertente priores
 Exuerit, tum forma magis, tum robur, & ardens
 Vis animi crescit magis, atque augetur in horas.
 Optarim potius sed claustra domestica ut inter
 Priuatasque ædeis horno iam maior, & olim
 Optimus aucupio, & magnos aptandus in usus
 Exuuias ponat. siquidem formosior ille,
 Roboreque atque animis præstantior, ætherea prima
 Qui vacuo liber spolia exiit: at male iussa
 Accipiet domini, at vocem indignatus herilem
 Sæpe dabit ventis clamosi vota magistri
 Portanda, & surda reuocantem negliget aure.
 Ergo age, & ut genera accipitru variantia & ortus,

Sic quoque te, quondam ne decipiaris emendo,
Cuiusque ætatis certissima signa docebo.

Si positis nouis exuviis cum pulchrior ales
Attollit pugno se se, pennisque coruscat,
Relliquæ spoliorum, exuti & nuper amictus
Terga per, extremam & caudam monumenta supersint;
Ille semel teneras posuit, non amplius, alas.
Contemplator item, tuberculus hæreat ima
Si nare illibatus, ut adsolet: aspice crura,
Si scabris & adhuc horrescant aspera rugis,
Bis tantum iuuenilem ales mutauit amictum.
Attritu sed enim crebro si forte reuulsa
Iam verrucula erit penitus, si leuia crura
Exesis rugis tactu experiare fideli,
Ille, ter exutis spoliis, quartum integer annum
Ingreditur: rursus si nare caruncula summa
Sucrescat, veterique olim adnascatur adesæ,
Rursus & horrescant rigidis crura aspera squammis,
Ille quater plumas rediuius & amplius egit.
Denique Falconum in genere hec certissima signa
Aetatis prouectæ, inclinantisque senectæ:
Albescens guttur, nullis crura aspera rugis,
Naris & attritus longo tuberculus vñsu.
At Fringuillari quo pectore, & Asturis, olim
Rarescunt maculæ magis & tenuantur ab æuo,
Hoc magis ad senium vergit confectus uterque.
Iamque domi longa numerosa examina ludunt
Prædonum serie, resonant iam cuncta fragore,
Tinnitus aeris, ferit aurea sidera clangor.

E iii

Interea victus ratio tibi summa tenenda:
Nec non pro vario mutandus tempore pastus,
Cum valet, aut panda collum ceruice remittit
Accipiter, cum membra laborem, aut otia poscunt.
Non tamen accipitri quæque adponenda cibando
Delectu nullo: sunt quas prohibere decebit,
Rursus quas adhibere interdum ad pabula carnes
Expediat. tu carne agni, hæduleique petulci
Accipitrem satura, nigroque fluentia tabo
Porrice membra auido, & fumantia corda calore.
Optima campestris leporis caro, proderit vsu
Obscuris gaudens habitare cuniculus antris.
Villosum tu tantum auido ne porrige predam,
Neue etiam cerebellum, admordeat ore caueto,
Ossaue confringat rostro; nam certa sequetur
Pernicies; lumbricus edax per viscera serpet
Continuo, caput aut tentabit lenta grauedo.
At contra murem villosum adponere quondam
Proderet accipitri: caput alleuat illius esus,
Et stomachum firmat, bilis quoque temperat æstus.
Nec dubites etiam languentem carne canina
Pascere: natuum hæc fouet, acceditque calorem.
Vulpinæ ast esu, multo turgescit obesus,
Qui modo erat gracilis, succo, multaque sagina.
Optima & inter aves, quamuis non obvia ubique,
Ardea stellaris; cuique oblita terga colore
Cyaneo pallent, minio vel tincta rubescunt.
In numerum hunc etiam veniunt & Colchicus ales,
Et fringuilla vorax, cristaque insignis alauda,

Cuique vuis vesci solitæ dar nomina fics.
Nec non infirmo calidam apposuisse columbam
Vtile erit, merulamque, & obeso abdomine turdum;
Perdicemque, coturnicemque, hornumque palumbem.
At spissi carnes succi prohibere memento,
Ut bonis, atque hebetis porci, felisque, lupique.
Quin & ouilla etiam diurno noxius vsu
Pastus erit, nec non vitulinæ, atque anseris albi.
Solutur hinc cerebrum pituita, & frigidus, instar
Stillicidi, in stomachum atque oculos præceps fluit imber;
Pruritumque crient, macieque elumbia terga
Extenuant toto surgentes corpore vermes.
Tu quoque carniuori caueas ne se expleat esu
Alitis accipiter. præsto est nam noxa, repente
Insinuat se se succi viscosa maligni
Congeries, stomachumque lues exenterat atra.
At gallina boni succi est, vsuque frequenti
Obiicienda avido; sed que non incubet ouis,
Aut pullos foueat: summum namque inde periculum
Imminet. in genere hoc & præstantissimus vsus
Pullorum: longo accipiter seu forte labore
Defessus fuerit, defesso hinc suffice vireis,
Atque nouum robur pastu adjice; siue dolore,
Aut morbo iaceat demissis languidus alis,
Haud alio melius purgabis noxia pastu.
Rursus & in genere hoc excellit femina, crebris
Vsurdanda cibis. sed carni parce senili,
Diuersosque una missus apponere cena
Sit tibi religio: stomacho nihil officit æque.

Hinc crudi humores, hinc viscera tensa laborant,
 Occulto sensim serpente sub ilia flatu.
 Attamen & vario varius pro tempore pastus
 Adponendus erit. repetita nausea namque
 Sæpe dapis subit: ast inritat ventris orexim
 Esa alia inque dies alia, & fastidia pellit.
 Cura sit imprimis ne flamine edulia ab Austri
 Putescant, olimus saporem rancida ducant.
 Tu mundam puro carnem superingere disce
 Si potis est, & adhuc fumantem a cæde recenti.
 Limpida nec desit, iugique è fonte petita
 Lympha recens, feriatque oculos sipientis ahena
 Pelue micans: etiam penetrantis lumina Solis
 Angusta excipiat rima, pinguisque lucernæ
 Sub noctem tremula laquearia luce coruscet.
 Haud alia magis exultat re Martius ales,
 Pascendumque inter sape aut intingit in vndas
 Ore cibum, tergetque frequens, aut ventilat alas,
 Summaque pennarum vitro fastigia rore
 Abluit, & prono latus se corpore mittit
 Multa fremens, caudaque ferox micat, ac tremit artus.
 Hoc animaduertes etiam mirabile in illis,
Quod, dum una æquales inter se pabula sumunt,
 Virtute inferior maiori cedat, & ante
 Detret libare cibum, quam sumpserit alter
 Viribus & forma atque animis præstantior ales.
 Hinc etiam augurium capiunt plerumque periti,
 Explorantque animos: tacito nam conscia sensu
 Mens cuiusque sibi virtutis: tanta futuræ

Indolis

*Indolis ingenita est reuerentia, tantus & olim
Sensus adulteræ teneris virtutis in annis.*

*Nec minus interea studiose incumbere debes,
Vt quemcumque habitum natura infuerit olim
Accipitri, hunc summa cura tuearis & arte.
Cannabe in hunc usum ex vili, linoque turundas
Coniuncti prædonis in os, & stuppea frusta,
Caryophylla quibus miscentur, at ille voraci
Guttura hians sorbet; nec deest tantæ exitus arti.
Viscosis subito cerebrum fluit undique riuis,
Pulmonesque etiam undantes manante cerebro
Exonerant se se in stupram: bibula illa nocenteis
Haurit continuo humores, tumefactaque tandem
Egeritur stomacho varios infecta colores.
Quod si contingat, neque enim non accidet olim.
Obstructo ut sumptas non egerat ore turundas;
Tu pilulas ex succo aloes, casiamque recentem,
Tritachelidoni vel frustula porrige trunci.*

*Est aliud genus & prædonibus vtile curæ,
Edurum ut calatum figant rostro, atque refigant
Usque magis, totoque obnixi corpore tendant.
Hoc nisu capitis grauitas morosa leuatur,
Et pituitosum egeritur de pectore gluten.
Nusquam intermisso id studio, cui talia curæ,
Impiger inque dies iteret: nihil adiuuat æque.
Ac si quando æger dulcem fastidier escam,
Aut caput in pectus demittere cernuus ales,
Ex aloë confectum adhibe purgamen amara
Pulegi tritum agglomerans ad pabula succum;*

F

*Idque intestino gallinæ a morte recentis
Insere, vel pulpis ad cenam inuolue paratis;
Ne tætrum indocilis gustum præsentiat ales,
Auxilium & posthac horrescat, opemque recuset.
Tunc quoque & effreni, ne sœuiat, adde capistrum:
Ac simul in calidam pilulas demiserit aluum,
Extemplo cura effetum supererige pugno
Terga manu blande attrectans. iuuat hoc quoque summe
Præsidium: labruscæ acinos contunde, fragrantemque
Adde super casiam, fragilique a stirpe reuulsæ
Radicis truncum, quæ nomen dicit ab ipso
Accipitre, & tenui resolutam puluere misce:
Alpine his laricis resinam adiunge recentem,
Bisque in mense adhibe: morborum haud certius ullo
Primrudimenta, & serpens in viscera virus
Præuertes apte sumpto medicamine, & ante,
Infecto quam dira lues se corpore prodat,
Occultam extingues nascendi in limine cauissam.
Quod reliquæ est, tectis volucres stabulentur apricis,
In quæ Sol radios veniens immittat apertos,
Suppositusque vapor penetret sub tempore brumæ.
Tunc quoque vel molli lana, pannoque petaurum,
Cui superincumbunt volucres, munire memento;
Ne ligni vel duritia saxiue rigore
Intumeant crura, & segni torpore faticant.
Nec postrema tui pars hæc numeranda laboris,
Vno quoque pares ut frigida balnea mense
Accipitri, & viuæ tinguis aspergine lymphæ:
Non illum male suada famæ, aut acrius vrget*

*Venandi desiderium, prædæque cupido.
 Quippe ubi pura auido miscentur pocula, & haustu
 Expletur, studio videas gestire lauandi
 Nequicquam circum, atque alas vibrare sonanteis,
 Proluere & pleno rostrum peetusque lauacro.
 Ergo prius cupidum claras quam in luminis auras
 Emittas, tu fontis aqua, tu flumine viuo
 Merge caput, leueisque alas, caudamque micantem:
 Idque iterum atque iterum, coëat dum luna, retracta.
 Igneus auxilio hoc viuescit spiritus intus,
 Sopitique vigent sensus, studiumque lauandi
 Vanescit, quo saepe ardens, ubi nubila cœli
 Arduus ingreditur, frustra reuocante magistro
 Erro vagus fertur, fontesque remotaque longe
 Flumina peruolutat, vetitisque immergitur vndis.*

*Iamque aderit tempus, quo plumas exuat ales.
 Heic adhibe sollers animum; prohibere licebit
 Hoc quoque, si libeat: sed nec mora parua pusilli
 Temporis in damno est, & habet victoria laudem,
 Si tantum superes cura studioque periculum.
 Nec te spes fallet: rediuiua namque iuuenta
 Prædo ales caput attollet, tergumque superbum,
 Odrysium spirans oculisque & pectore Martem.
 Ut cum Sidonius surgens in cornua Taurus
 Annum aperit, reseratque solum, luditque per herbam
 Molle pecus, simaque occurasant fronte capellæ:
 Lubricus excutitur senio, pulcramque iuuentam
 Induit, & longo sinuosa volumine terga
 Gramina per ripasque trahit, spirisque volutus*

F ij

Arduus ad Solem serpens micat ore trilingui.
 Hanc festinato nunc exequar ordine partem:
 Magnanimi quando exactam quoque pertinet illa
 Ad curam accipitris: quamquam olim tardius aquo
 Tiro iugum subeat, disciplinæque seueras
 Serius addiscat leges, si forte moreris,
 Dum deplumetur natu iam grandior ales.
 Ergo age, rumpe moras, ubi Phœbo portitor Helles
 Soluet humum propiore calens, circumspice sollers,
 Num valeat, num quae mali contagie laboret
 Accipiter, numquid macie tenuatus acuta
 Tabescat, lentoque piger mærore faticat.
 Tum succo, quod obest, primum expurgare salubri
 Cura sit, & solido corpus distendere pingui.
 Ante etiam lumbis, passimque animalia tætra
 Pædore atque atra illuuiie prognata reuelle.
 Ni facias, scabiem accipitri feret improba pestis,
 Exhaustisque ægros depascet viribus artus.
 His actis, humili abde loco, longeque reposto,
 Qua non audiri voces, non murmura possint,
 Accipitrem; angusto spectare foramine Solem
 Vnde queat, parnaque auras captare fenestra:
 Clatrati aut include domo, aut supererige pugno
 Adrectans blande loris vinclisque solutum.
 Heic festa fronde, & fluviali gnaus arena
 Sterne solum, ne prædo ardens, dum corpora vibrat,
 Puluere commoto pectus deturpet honestum,
 Et teneris squalorem immundum contrahat alis.
 Tunc quoque, ne crebro nisi diuerberet auras,

Adsidius prohibe: turbata nempe quiete
 Naturæ prohibetur opus. summum inde periculum
 Inminet, opprobriumque magistro ac dedecus ingens,
 Ni tanta ad finem perduxerit orsa secundum.
 Hac alas propter resecet, cui talia curæ,
 Et pennas proprio signatas nomine carpat
Quamque suo, Latius quas verbis dicere non est,
 Succisaque notet titulis, & nomina cuique
 Adscribat: quo, si pennas vice Martius illa
 Occulto vitio, aut casu non proferat ales,
 Ordine quamque suo possit committere truncu,
 Commissa que nouo doceat coalescere nexu.
 Nec non ad viuum præcidere forcipe adunca
 Hamatos vngueis, exquisitisque cibare
 Effetum corpus dapibus labor vnicus esto.
 Luce semel sed pasce: semel, dum septima in orbem
 Itque reditque dies, salientia pocula misce.
 Nec prius hinc volucrem moueas, extraue sub auras
 Educas, licet & rediuiuis increpet alis;
Quam Methymn.eum qui vexit Ariona Delphin
 Occidat, & media coëat cum Virgine Phœbus.
 Cum Lyra præcipitat, cælo cum Thesspius alto
 Exoritur vector, Palamede que volucres
 Infestis repetunt Pygmæa mapalia turmis.
 Tumque obnube caput, visa ne luce superbus,
 Impatiensque moræ nimio lasciviat astu:
 Tu cohibe ardorem, atque irarum comprise motus
 Luxuriem minuens, ne pigra per otia demum
 Collectus soluatur adeps, sebumue liquecat.

F iii

Hinc ego qua porro cura, quibus artibus ales,
 Quo studiō tandem nostri formetur ad vsum
 Aucupij, atque manum ferat, adspectumque patroni;
 Ut densas celi properet concendere nubes,
 Porrecto aut humileis nisu glomerare volatus,
 Carmine praescribam: nec enim modus omnibus idem.
 Exigue artis eget praedo pugilaris, & olim
 Ad vocem sat erit domini si commodet aures,
 Et pugno facilis preda se sistat omissa.
 Sic Astur teneris, sic Fringuillaris ab annis
 Conclamandus erit, sed eodem ad prælia Martis
 Haud pinnarij amant cultu rituque doceri:
 Seu campis prætabundi emituntur apertis,
 Seu forte insectentur aueis per flumina, perque
 Stagna, & siluarum ob sessas horrore paludes.

Primum opus, exceptum laqueis, tenuisque sagena
 Deceptum furto, tepidis mersare sub vndis,
 Et pipere infuso totum perducere corpus.
 Sic visco absteso, membrisque calore leuatis,
 Accipiter madidus posita feritate quiescet.
 Nec non ille tibi vigil, atque insomnis habendus:
 Nec prius alma quies artus ac languida membra
 Irriget, aut dulci componat lumina somno:
 Hesperium nouies quam puluerulentus in æquor
 Sol immittat equos, totiens quin roscida linquat
 Tithoni croceum surgens aurora cubile.
 Haud alio magis auxilio Phœbeius ales
 Mansuetus; tu sepe caput nudare memento
 Interea, & vigili rursus sepe adde capistrum.

Adsidua sic ille manu, attactuque frequenti
 Hand leue accipiet palpantis iussa magistri.
 Tange iterum caput atque iterum: contra ille procaci
 Si morsu rostrum obuertat, rictuque minetur,
 Subrahe dextram anido, atque tenaces effuge morsus,
 Inque locum blanda succedat virgula dextræ.
 Adde etiam proprias voces, & mollia verba.
Quod si blanditiis innata ferocia nullis
Vincatur, cum rictu ales diducta minaci
Vertet rostra ferox, aloës contra obiice frustum,
Aut allij tætri spicas, aut triste sinapi.
 Sic admorsurumi ingratus reuocabit amaror,
 Et tandem memor a vitio absterrabitur illo.
 Tunc quoque, luce ferox nimia ne se efferet, atque
 Pectore turbatus diuerberet aëra anhelo,
 Ferrea acu cilia exili præstringere filo,
 Et premere adducta, & sensim coniungere verum est.
 Res olim trita, ast extremiti plena pericli,
 Nec temere aucupibus nunc usurpanda peritis.

Cruribus hinc facili subnece ligamina nexis
 Caprino ex corio, aut ceruina ex pelle, iugatis
 Indicibus binis, domini qui insignia cari
 Cælato argento referant, nomenque laremque;
 Transfuga vti si olim Cauris portantibus ales
 In loca diuersa ex oculis ereptus agatur,
 Agnisci indicio possit, dominoque remitti.
 Vix credas, paruo quam tempore longa locorum
 Interualla volans superet; quam multa peragret
 Aequora spumosas cælo attollentia nubes.

Mira canam, sed certa fides, ac digna profecto,
Cuius apud seros constans sit fama nepotes.

Villeriae ad castrum, aucupio cum forte vacaret
Vrbis pertensus Franciscus, amor Musarum,
Accidit, & non esse potest quin accidat olim,
Vnus ut e multis, quo non præstantior alter
Et gyros glomerare, & circumflectere natus,
Sublimeis vel aueis punctum detrudere ab alto,
Altius enectus deerrauerit, æthere sudo
Dum pauidas sequiturque grues, ventosque ferenteis.
Omnia tentantur frustra: fugit ille per auras
Perfidus emansor, rapidisque per aëra pennis
Tormento properat, volucrique citatior Euro:
Et Tarteſiaco diuſ ſollauit æquore crineis,
Rursus & Eoam mortaleis lampade tingit,
Oceanum ſupra fertur, Tameſimque Britannum,
Londini & fessus tandem ſuper adſtitit arce.
Proditus inde ſono, pretiosi muneriſ inſtar
Errico offertur. conſpecto ille alite latus
Agnouitque notas, & Sint hæc pignora noſtræ,
Dixit, amicitia: magnum hoc mihi fæderis omen:
Martius ecce ales belli pacisque ſequeſter
Aduolat, & dextro fædus tantum omne firmat.
Transfuga ſic Falco captus, ſubitoque remiſſus
Lætitia excipitur magna; rex munere gaudens
Fusca ſerenato diſcuſit nubila vultu:
Continuoque locum exquirit, quo captus, & horam,
Atque diem, tempusque fugæ coniungit, & alta
Singula mente putat momenta, & digerit horas.

Tunc

Tunc vero stupefacti animi, rex hæret & ipse,
Et pariter cunctis subit admiratio mentem.

Imprimis, nimio ne pondere victa laborent
Crura, vide: butyro intus rigida illine lora,
Et corium subige, ac circum lente scat adhærens,
Attritoque femur substringat fibula nexu.

Interea facilis superanda ferocia cultu,
Et pectus palpare manu, tergumque iuuabit
Sæpius, & blande vocis grauitate sonora
Effreneis mulcere animos, mentemque rebellem.
Vocibus ille etiam humanis adsuescere discat,
Præbeat & facileis domini clamoribus aureis,
Tuque adeo immaneis spatiose pectoris antro
Finge sonos; qualeis vicinum reddere litus
Affolet, intento cum nauta celeumate portum
Prensandum monet, & propiori adpellere terre.
Stentorea aut qualeis olim sub imagine Iuno
(Si Colophoniaco fas quicquam credere Homero)
Edidit, & populos vocali terruit ore,
Cum pauidos iterum ad pugnam reuocauit Achiuos.
Hoc quoque & artis opus nostræ, prolixa & acuta
Vox ut sit, tandemque graui producta tenore
Desinat, & longos iteret per inane boatus.
Ac prius ingluuem calido quam sanguine diri
Prædonis faties, tironem sape canora
Voce voca, pugnumque auido prætende iugalem.
Ille fame, quam ferre nequit, stimulante sequetur
Vsque recendentem & sensim vestigia retro
Flectentem, ad nutus tandem adfuefactus herileis.

G

Sic pugno circumlatus, sic saepe capistro
Detracto, ad vigilem statuatur nocte lucernam.
Hoc autem imprimis caueat, cui talia curæ,
Ne pauor improuisus agat, vel Panicus horror
Instabileis subeat mentes: vix post modo cura
Mansuetus securi vlla, non vocibus ullis
Fidere, non domini audebunt se credere pugno.

Proxima nunc cura est, lorum ut plumatile tiro
Vibratum agnoscat; tenuis ita namque per auras
Si quando errabit, scapo hinc atque inde rotato,
Ad vocem properabit heri, prædamque relinquet,
Artificis prædæ specie deceptus inani.
Ergo age, & angustis inclusum sepibus horiti,
Funiculo innexum claras in luminis auras
Nudato capite emitte, & versatile torquens
Inlicium, ad prædam tironem clara tuentem
Magna voce voca: impatiens subito ille morarum
Infiliet, pedibusque premet simulacra recurvis.
Tu quoque tunc, nec sit mora, pulpamenta voraci
Exquisita para; blanda quoque murmura vocis
Adde: memor tanti benefacti, elatus in altum
Tendet iter quotiens, plumatilis indice lori
Conspecto, in pugnum præceps descendet herilem.
Huic benefacta animo, pariterque iniuria nunquam
Pectore decedit memori. si forte periculum
Detrectet primo, & nolit parere iubenti,
Non ideo desponde animum, vel omitte laborem
Incepsum: nam quo studij maioris egebit,
Viribus atque animis tanto præstantior olim

Euadet, primosque feret prædator honores.
Cuncta adeo docilis conando industria vincit.
Iamque tuos vrge successus : nec mora, saxo
Constitue accipitrem in plano, flammantibus unde
Omnia luminibus ferri per compita possit,
Atque suos ortus agnoscere. rupibus altis,
Et prærupta inter cæloque minantia saxa,
Prædones, genus id, volucres cunabula figunt.
Hinc libertatis memores vitæque prioris
Vertice detecto simul educuntur in auras,
Sibila terrifico vibrant immania rictu,
Et pando obuertunt horrentia pectora tergo.
Tu contra inlicibus verbis obnixus & arte
Ter circum & totiens petram lustrare memento,
Nunc frontem, nunc terga petens, scapumque rotatum
A tergo propere confertas proijce turbas
Inter, inexhaustis clamoribus ilia rumpens.
Sic sensim adsuescant magis ac magis ora tueri,
Et voces audire adstantum, & ferre tumultus.
Quod si tum ad præda simulacrum interritis ales
Aduolet e saxo, atque ereptum lumine toruo
Vestiger, rursusque repertum inuadat, & ardens
Protinus effuso in prædam se corpore mittat,
Hinc iam te optatos iubeo sperare triumphos.
Ergo ubi conspicuum diffuso lumine cælum,
Et, Zephyri si flabra finant, pacata quiescere
Omnia, Falconem tu campo educe patenti,
Et pugno circum fer eques, qui fune remoto
Iam tuto emitti queat, emissusque redire,

G ii

Illectus vana pellacis imagine præda:
 Atque humileis prædas, primum pete, mox renocatum
 In pugnum accipitrem, ac scapo super incumbentem
 Dulci pasce cibo: neque tunc sollertia desit,
 Semper ut assuescat scapo magis, atque rapinam
 Pennarum inilio, specie lactatus inani,
 Post habeat, quotiensque elatus tendet in altum,
 Indice conspecto redeat, prædamque relinquat.

Sed tirocinium primum fortuna sequatur,
 Conceptaque olim haud dispar spes exitus aequet;
 Ne flagrans animi vigor ille obtusus hebescat,
 Aut primo virtus succumbat fracta labore:
 Acceptam is siquidem feret ægra mente repulsa,
 Conscius & probri aut vacuas secedet in auras,
 Aeternum aut mærens ignauos exiget annos.
 Hoc ne contingat, si quando præda ruentis
 Eludet morsum accipitris, falleatque sequentem;
 Præmanibus semper tibi præda parabilis esto,
 Errantemque alta conclama voce, reuersum
 Scapo siste super: visa subito ille superbus
 Spiranti perdice, ratus prædam, irruet ardens,
 Collectaque iras, rabidamque explebit orexim.
 Hinc aliam atque aliam prædam pete: sic tibi sensim
 Maior commoditas, atque experientia maior:
 Ipse etiam melior Falco accendentibus annis
 Adsuet magis, & maiora audebit in horas.
 Si vero emissus quondam aut secedat in alta
 Emansor nemora, aut præter votum arbore sidat,
 Ille tibi sape est scapo per inane rotato,

Clamofisque sonis reuocandus, & illice præda.
 His quoque si nec dum moueatur, & improbus artem
 Negligat & dominum; sedet, æternumque sedebit
 Ignatus: damnum ille tibi latus & ingens
 Dedece*s*, in vacuas sine perfidus exulet auras.

Nec vero aucupij sit cura nouissima, alendis
 Ut canibus studeas, cultuque atque arte regendis.
 At non una horum species. quibus hispida setis
 Terga, quibus promissa altos coma verberat armos,
 Barbaque villosum in pectus propexa recumbit:
 His, si quando vagas per stagna sonantia anates
 Perque lacus pulsabis agens, fulicasue palustreis,
 Vttere; non amnes rapidi, non flumina tardant,
 Vndiuagique lacus; ardor quippe igneus illis.
 Cæruleis prolem generosam arcessere Britannis,
 Atque Caledonia, namque hinc gens optima, silua.
 His genus adde aliud, quibus & sunt hispida terga,
 Villoſa auricula, crisperum at torta pilorum,
 Et breuior series: at non propexaque barba,
 Caligant ciliorum aut densa lumina nube.
Quales Atuaticis vulgo nascuntur in oris,
 Vicinasque vrbeis circum, qua Scaldis inundat,
 Belgij honos, cælo Scaldis gratissimus amnis.
 E genere hoc, ineunt & aquas altasque paludes
 Maiores densis armati corpora vi lis.
 Naribus ast alijs prestant, rostroq.æ minores,
 Campestreisque agitant prædas, dumosque peragrant.
 Ultimus illorum est ordo, tenuis quibus errat
 Etrarus per terga pilus: sed candida totæ

G iii

*Mole superficies, & crebris oblita signis,
Vermiculisque nitet; non tot sub nocte serena
Astra micant rutila late radiantia luce.
Plurima Aquitanis ad nos gens finibus exit
Venatrix: rigidae his aures, & lumina quoque
Ad motus intenta, sagax & naris acumen,
Vis & odora ingens: sed quam pilulisque larignis,
Et melle infuso, Pharijque aspergine acetis
Proderit exacuisse, & agrestis vi calamintiae.*

*Imprimis catulos claustris & carcere frena:
Nec non, agnoscant socios in prælia ut olim
Accipitres, vna aucupio iam rite peracto
Pascantur catuli: sic ad suetudine longa,
Communisque vsu mensæ, & clangore sonoro,
Alitibus discent aliquando parcere amicis.*

*Quid memorem interea varios per inane volantum
Concursus, magno quidue iætas pondere ruptis
Visceribus crepuisse grues, miluumque ferocem
Verbere pennarum deieclum, & remige cauda,
Camporum medio spectanda duella theatro?
His ego narrandis, si quidem audax singula quæque
Persequar, & casus omneis expendere coner,
Deficiam, excedatque modum iustumque volumen,
Arte noua quod surgit, opus. non si mihi linguae
Sint centum, centum ora sonent, vox ferrea, pulmo
Acer rigens triplici, tam multa euoluere possim,
Aut maiestatem subiecti æquare canendo.
Ac veluti qui præcelsa speculatur ab arce,
Aut Nili ad fauces, umbræ expertemue Syenen,*

*Aut Cnidia adspectat clara sub nocte fenestra
Ardenteis cælo flamas, Titaniaque astra:
Ille quidem varios ortus notat, interitusque
Stellarum, & validas humana in corpora vireis:
Non tamen ille potis numero comprehendere certo,
Aut ratione putare, ac mente refigere cuncta,
Dædaleo natura poli quæ fornice fixit.
Haud aliter mihi nunc vsu venit. aspice, pugno
Nam simul emissus Falco ruit, impetu magno
Radit humum primo, ac sua per vestigia serpens
Ambages magnas petit & diuertia longa:
In gyros donec glomerato sæpe volatu
Euehitur tandem nisu sublimis in altum.
Sic ubi præcipiti commotus murmure turbo
Exoritur, camposque rotans, segetesque supinas
Verrit; maioresque sinus primo integrat, hinc se
Contracta in spatia, atque angustos colligit orbeis,
Puluera nube inuoluens terramque polumque.
Fit late sonitus, circum nemus omne remugit,
Sibilaque alternat rapidis singultibus aër;
Diffugiunt omnes campis, iuga soluit arator:
Ipse suas sub colle, aut ima valle recondit
Pastor oueis: vulsa interea ab radicibus imis
Fraxineæque trabes, & robora Dodonea
Per siluam immani se se effudere ruina.
Haud aliter subito Falco euolat, vndique apertis
Disiliunt campis volucres, nemorumque latebras
Atronitæ subeunt, & ramis obsita densis
Lustra petunt: latitant pice, silet improba cornix,*

Et late celo pauor & tellure vagatur.
 Atque ibi seu miluus, seu se tulit ardea contra,
 Bellatore uno peragit tam magna nequit res.
 Ipse adeo ante omneis ludi scenaeque choragus
 Extra signa audax validum procurrit in hostem,
 Et punctim cedit, morsuque lacebit inani
 Pumilus accipiter, donec caput aethere condat
 Ardea: tum gemini paullum tellure morati
 Falcones sublime petunt, praedamque sub altis
 Nubibus inuadunt, rostroque atque vngue fatigant.
 Cernuus hic supra prono se corpore praeceps
 Mittit, subiectumque ad labens deicet hostem;
 Ille premit latera, & conanti feruidus instat
 Nunc frontem, nunc terga petens; contracta sed illa
 Arrestos vngueis contra distingit, & alto
 Sustinet aere se, atque occulta fraude sub alas
 Erecti mucronem oris clam cauta recondit.
 Anxius interea clangenti voce magister,
 A rostro ut caueant, iterumque iterumque monere,
 In latus obliqui aduersum: at leporarius ima
 Valle canis cælum defixa luce tuetur,
 Impar dum pugnæ incassum luetata diuque
 Ardea consternata ruat: tum dente cruento
 Corripit attonitam, rostrumque in sanguine mergit,
 Iam si fert animus sublimem euertere praedam
 Asturis auxilio, seu se ferus anser apertis
 Venanti præbebit agris, limoue paludis
 Obruta anas vluas inter iuncosque latebit;
 Tu sede in insidiis tacitus, furtiuaque contra

Bella

Bella para; pedibusque orbeis, crepitantiaque æra
Rapta manu preme, tum conspecto errone propinquus
Abde caput latebris: demto tamen vnde capistro
Accipitri possis iejuno ostendere prædam:
Mox Corybantæo Berecynthia cymbala ritu
In numerum pulsata moue, ac simul excitus anser
Alta petet, vel linquet anas pauefacta paludem,
Prædonem super emitte, emissumque sonora
Voce rege: ille audiens prædam per inane sequetur,
Transuersoque minax cursu prohibebit euntem.
Ac veluti rigido balista impacta petauro
Densatis circum clypeis testudine facta
Ambulat, obstructosque aditus, moleisque refringit
Obiectas, murosque & celas ariete turreis
Deiicit: at vacua propugnatoribus arces
Linquuntur, rari apparent in mænibus hostes:
Victor ouans urbem ingreditur per vasta ruinae,
Depopulatque domos, flamasque ac vulnera miscet.
Haud aliter librato incedens pondere prædo
Consequitur fugientem, & terræ adfligit adhærens,
Immanemque sitim restinguat sanguinis haustu.
Heic momenta etiam caute obseruabis, & ante,
Quam fugiens calo caput inferat arduus anser,
Accipitrem emittes, humili perrepere nisu
Qui suetus, summa vestigia ponet arena.
Ne forte occursu fiat manifestus aperto,
Altaque displosis tendentem ad sidera pennis
Terreat incassum prædam, impastusque recedat.
Rursus & hoc caute obserua, cum stagna lacusue

H

Excita anas, crepitante sono exanimata, relinquet;
 Præmature Astur ne pugno emissus herili
 Præcipitet cursum, pennisque sonantibus vndas
 Prædam interceptam super obruat. inde periculum
 Imminet et damnum domino. nam territa ubi vndis
 Mersit anas caput, et ceno se condidit alto,
 Saepè Astur ruit vna ardens, alasque palustri
 Tingit aqua: ast illæ marcent humore solutæ,
 Nec sufferre valent, rursumque efferre sub auras
 Immersum corpus, nimioque madore grauatum.
 Ille natat frustra, terque heic conatus anhelo
 Tollere se nisu, ter rursum absorptus inhæsit;
 Luctatusque diu, tandem fatalibus vndis
 Obruitur, rerumque vices expertus, et ipse
 Fit timidis præda alitibus, prædaque sagina.

Nunc vnde accipitri haec adeo contraria, tamque
 Pugnanteis sortita modos vis insita fluxit;
 Ales ut altillum in gentem implacabilis hostis
 Bella gerat, nutus tamen idem obseruet herileis,
 Et cultu humano domitus mansuetat et arte,
 Dicite, Pierides, primaque ab origine caussas
 Indagate rei, seriemque renoluite facti.

Perfidiam Troum, et spretos ulturus honores
 Neptunus structis pactos pro mænibus urbis,
 Per Phrygios late spargebat brachia campos.
 Nec mora, sternuntur segetes, labor irritus anni,
 Spesque iacent hominum; Simois iam deserit alueum,
 Et Xantho aggeribus ruptis sua flumina miscet.
 Vix summis nemorosi Ida inga fluctibus existant,

*Admittuntque greges; mediis natat Ilion vndis.
 Tum cuiusque rei obseffos vrgebat egestas,
 Summaque frumenti pænuria. non tamen illi
 Vecordeis posuere animos, oracula diuum
 Scitati, aut Lycias sortes, Phœbumue rogarunt;
 Sed quasi non diuum iussu, non cœlitus esset
 Illa immis salues; vicina per opida mittunt,
 Qui Cererem coëmant rebus solamen in arctis,
 Auxiliumque petant, ceteque immania contra,
 In cœlum vastos cete eructantia nimbos
 (Is miseris cumulus diuinæ acceſſerat iræ)
 Expediant classem, & socios hortentur ad arma.*

*Illa tempestate Hierax rex nomine dictus
 Pollebat late imperio, iustissimus unus
 Qui fuit, atque omneis inter tota Asia terra
 Diuini cultus & seruantiſſimus æqui.
 Hic Mariandynos magna ditione tenebat,
 Cauconaque feros: huic tum pifcosa Sinope,
 Huic & Pontica Amastris, & ardua fronte Carambis
 Parebant, buxoque virens pallente Cytorus.
 Huc oratores præcinclī tempora oliua
 Mittuntur, manibus vittas laurumque ferentes,
 Qui certum tanto feriant cum principe fædus,
 Et victum, armataque petant in prælia classem.
 Acceptis ille hospitio, Quod poscitis (inquit)
 Hoc dabitur. pietas iubet id mea, quippe ego nullum
 Curarum, tantarum & opum, lateque patentis
 Imperij fructum duco, pretiumque laborum,
 Quam bene de cunctis in vita posse mereri,*

H ij

Alloquioque inopes dignari, opibusque iuuare.
 Nulla mora est; vestris quamprimum edicite læti
 Ciubus; arma, viros, duce me, classemque paratam
 Exspectent. vix desierat, iam clas̄is in alto est,
 Armatique foros complent: iam remige crebro
 Inuersa Euxini spumant vada salsa profundi.
 Iamque in conspectu Tenedos, iam Troia pubes
 Prospectans longe exultat; cum seius ab alto,
 Aegai quo rege tremit circumflua ponti
 Regia, Neptunus furiali incanduit æstu:
 Et quis (ait) nostras posthac procumbat ad aras
 Sacra ferens, cumuletue piis altaria donis,
 Si consulta Deum vindicta reuinctur arte
 Humana, & scelus est mortali vindice tutum?
 Alcides potuit monstro eripuisse biformi
 Hesionen: fuit hoc illi per numina prouum,
 Et sua virtutem patriam fortuna secura est.
 Ast opibus non iste adeo qui fidit auitis,
 Non feret hoc impune Hierax; resperserit aras
 Sanguine taurorum, & sacros adoleuerit igneis,
 Haec tenus in superos pius: at nunc impius esse
 Desinat, insanaque luat periuria gentis.
 Haud plura iratus, picea caligine cælum
 Conditur, & Zephyris aduersi flantibus Euri
 Insurgunt, gelidamque Notus concurrit in Arcton,
 Et vastos tollunt connixi ad sidera fluctus.
 Sic ubi conuersis inimica in cornua castris
 Infestisque animis concurritur, agmine facto
 Inter se armati multa vi vulnera miscent,

Crebrescuntque ielus. ingens fragor æthera compleat,
Et denso cæci glomerantur puluere campi.
In diuersa trahunt haud secius æquora venti,
Ex oculisque procul Troum spem clasæ amicæ
Eripiunt; resonant vnde, & caua litora plangunt.
Dumque insperato turbatum murmure pontum
Attonitus ductor puppi despectat ab alta,
Et frustra meliora deos sedet omnia poscens;
Ecce repentina circumstant vndique cælo
Immissæ volucres, & diris æthera rumpunt
Cantibus. heic Hierax primum temerarius arma
Cingitur, & stricto crocitantum auertere nubem
Molitur ferro & flammis; illæ acrius instant,
Conantemque urgent magis & magis usque fatigant.
Iamque illis a vadiis clasæ, prætoriaque ipsa
Aegæum fractis tabulis rimosa bibebat:
Indoluit casu summi regnator Olympi,
Fraternisque odiis finem dedit, atque seueras
Parcarum leges, & ineluctabile fœdus
Fatorum elusit: neue immortalis auaro
Mersa mari mens corporea cum mole periret,
Fluctibus ereptum pernicibus extulit alis,
Et pedibus teneris vngueis confixit acutos:
Vltoremque animum & memorem pietatis uitæ
Addidit. hinc & adhuc odio genus omne volucrum
Sauus habet, veteresque adeo nunc improbus iras
Seruat: at illa fides, desideriumque iuuandi
Humanum genus, & pietas generosa remanxit:
Hinc hominum ad voces exultat, & arte magistra
Accipiter paret monitis ac iussa capessit.

H iii

*An magis Ismaria notissima fabula Thrace
 Ex vero trahit, & nomen famamque meretur?
 Sic referunt vates, nec fingunt omnia vates.
 Namque alium memorant, cui religionis auitæ
 Haud dispar studium, iusti par cultus & æqui,
 Cuique Hierax nomen, populos rexisse potenteis,
 Herboso gelidus qua margine clauditur Hebrus.
 Huic concreta pigro Maeotis marmore, & ipse
 Europæ limes Tanais pro limite late
 Sparsi erat imperij, rapidumque Propontidos æquor:
 Belligeras sibi tot gentes adiunxerat armis.
 Ast ubi consiliis præceps deferbuit ætas,
 Continuo a bellis Hierax se ad mollia transfert,
 Mordacesque fugat toto de pectore curas.*

*Nam quis erit modus ærumnis, quisue exitus? inquit.
 O mihi si exactæ properata retexere vitæ
 Fila, per æternas leges ac fata liceret;
 Quam non sollicitus venturi temporis æuum
 Degerem, & ignaua securus pace laterem,
 Haud quemquam metuens, non formidandus & vlli.
 Sat famæ, & ataque datum, patriæque, meisque:
 Quid moror vltterius noua gaudia? iam mihi tandem
 Vinere decreui, totumque reponere, quicquid
 In somnis per tot vixi sub pellibus annos.
 Nunc inuiat umbrosos indagine cingere saltus,
 Visco fallere aueis, vel misso figere telo,
 Lunatoque vrsos adoriri in montibus arcu.
 Tu dea, sanguineis cui victima plurima Tauris
 Concidit, & patrio sacris de more litatis,
 Exequimur vota, ac iussos adolemus honores,*

H

Iam mihi numen eris; tuque ô Titanibus aree
 Aetheria pulsis, superato & Gange superbus,
 Ad sis Bacche pater; iam concipit icta furorem
 Mens Nysæ tuum: trepidum cor palpitat, Euoe,
 Bacche pater, thyrsumque rotat, ferulasque sonanteis,
 Ogygiumque cauis v'lurat conuallibus, Euoe:
 Perque vagos Hæmi anfractus, Rhodopenque niualem,
 Impositumque olim siluosæ Pelion Ossa,
 Nunc iaculo ceruos, volucreis nunc terret acuto.

Forte via fessus longa Cythereius ales
 Exes & rupis salebroso in pumice sedit.
 Olli tardipedis pertusa Erycina mariti,
 Ad carum properans dederat mandata Gradium:
 Securos paret amplexus, atque oscula blanda;
 Esse procul fraudes, humili per inane volatu
 Lapsa columba volat celo, mandataque perfert.
 Ipsa Venus niueis inuecta per aëra cycnis
 Subsequitur: circum volitant Risisque, Iocisque,
 Et Lepor, æternoque intonsus crine Iuuentas:
 Aura fauet Zephyrusque leueis moderatur habenas:
 Rarescunt late nubes, animam ipse repressit
 Thrax Boreas, Zephyro gauisus & hospite cœsir.
 Aduentum sensere Dea, syluaeque, feraeque:
 Mars ipse insolitas concepit pectore flamas.
 At non infelix Hierax, cui sanguine pigro
 Cor stupet, & patro duratum frigore pectus,
 Praesensit; visamque procul de rupe columbam
 Protinus intorto medium transuerberat ictu.
 Illa iacet: rex exultat, factoque superbit,
 Et certos ictus, ac nescia fallere tela

Ignarus fati laudat sortisque futurae.

*Et longum Mars (inquit) haue: secura paramus
Arma; periclorum satis est, creperique duelli.*

At Dea, cui iani pridem omnis mora longa videtur,

Aduolat interea, indignaque ut morte supinam

Vidit humi famulam, atque oculos auersa retorsit:

Heu scelus! heu crudele nefas, quid amabilis ales

Commeruit? iam ne ista petor per vulnera? dixit:

Vindictamque ferox animo meditatur; &, olim

Scilicet expectem, fodias dum perside, nudum

Ense latus (dictis his regem affatur amaris)

Ambrosiumque bibant venabula tincta cruentem?

Non Diomedea satis est me cuspide vulnus

Accepisse manu magnoque iniuria caelo

Et nobis non una satis? non angue Typhai,

Enceladique minis satis est semel aethere in alto

Magnanimum tremuisse Iouem? tu pace cruenta

Bella moues, iterumque vocas ad prælia diuos.

O male tot bellis, male tot defuncte periclis:

Tene periclorum tædet, vitæque prioris?

Compositaque ideo vicinos pace quiescis

Inter, ut Ortygiam mutata sorte puellam

Per nemora & filias Mauorte sequare relicto?

Nimirum illa tibi portus, requiesque laborum:

Illa tibi fessa statio tutissima vitæ

Securam spondet post bella exhausta senectam.

At faxo inuenias plus alta in pace pericli:

Quam si saua pares pharetratos arma Gelonos,

Immaneisque Getas contra, pictosque Agathyrkos.

Plura loqui vetuit dolor; exsanguemque columbam

Misit

Misit in ora viri : rigido concrescere rostro
Os illi, & teneris velari brachia plumis
Ceperunt, vncque pedes horrescere cornu:
Conatusque fuga pœna subducere corpus
Plus solito leuis euehitur, terramque relinquit,
Et tenuis Hierax tandem fugit altus in auras.
At socij magno interea clamore requirunt
Per nemus absentem dominum : volat arduus ille,
Clamoresque haurit cupidus, sequiturque vocanteis,
Signaque dat motis nequicquam pendulus alis.
Mansit amor comitum, atque odium exitiale volucrum;
Nunc etiam Amphipolim supra, Macedumq. per agros
Venantum iuuat, usque memor, socia arte labores
Alta tenens, facilemque capi dat ferre rapinæ
Indigenis partem, partem sibi vindicat ipse.
Sed iam deuexo properat nox humida celo,
Singula dum accipitrum capti lustramus amore.
Conclamate citi erranteis in tecta volucris,
Conclamate; nocet noctis Falconibus umbra.
Iam, ni auris tinnit, videor sub valle reducta
Latratus audire canum; nemora alta repulsa
Voce sonant: vocat ecce suum Diana poëtam,
Et secum inuitat vicini ad fluminis vndam
Ponere membra solo, viridique quiescere in herba.
Mox ego collectus heic viribus (ultima quando
Pars septi superat non contemnenda laboris)
Accipitrum accingar morbos, curasque salubres
Dicere, & æternis mandare in sacula chartis.